ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420281714
Lietas arhīva Nr. AA43-0697-19/16
ECLI:LV:ADAT:2019:0627.A420281714.9.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2019.gada 27.jūnijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Indra Meldere,
tiesneses Sanita Kanenberga un Anita Šteinberga,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „E Vijciems" pieteikumu par Ekonomikas ministrijas 2014.gada 11.aprīļa lēmuma Nr.1-6.1-446 atcelšanu, sakarā ar SIA „E Vijciems" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2014.gada 30.septembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Ekonomikas ministrijas (turpmāk arī ministrija) 2012.gada 27.jūlija lēmumu Nr.1-6.1-618 pieteicējai SIA „E Vijciems", pamatojoties uz Ministru kabineta 2009.gada 11.augusta noteikumiem Nr.8 8 3 „Noteikumi par atļaujām elektroenerģijas ražošanas jaudu palielināšanai vai jaunu ražošanas iekārtu ieviešanai" (turpmāk – Noteikumi Nr.883), atļauts uzsākt elektroenerģijas ražošanas iekārtas ieviešanu ar jaudu līdz 3MW /adrese A/ (turpmāk – būvniecības atļauja).

Ar ministrijas 2012.gada 24.augusta lēmumu Nr.1-6.1-705, pamatojoties uz Ministru kabineta 2009.gada 10.marta noteikumu Nr.221 „Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu un cenu noteikšanu, ražojot elektroenerģiju koģenerācijā" (turpmāk – Noteikumi Nr.221) 20.punktu, pieteicējai piešķirtas tiesības pārdot koģenerācijas elektrostacijā /adrese A/ saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros (turpmāk – iepirkuma atļauja). Lēmumā noteikts, ka elektroenerģijas ražošana koģenerācijas stacijā jāuzsāk līdz 2017.gada 27.jūlijam.

[2] Ar ministrijas 2014.gada 11.aprīļa lēmumu Nr.1-6.1-446 (turpmāk – Lēmums) iepirkuma atļauja atcelta.

Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Ar Ministru kabineta 2013.gada 30.jūlija noteikumiem Nr.466 „Grozījumi Ministru kabineta 2009.gada 10.marta noteikumos Nr.221 „Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu un cenu noteikšanu, ražojot elektroenerģiju koģenerācijā"" (turpmāk – Noteikumi Nr.466) Noteikumi Nr.221 tika papildināti ar 78., 80., 81. un 82.punktu. Noteikumi Nr.466 stājās spēkā 2013.gada 16.augustā.

[2.2] Atbilstoši Noteikumu Nr.221 82.punktam, ja komersants neizpilda šo noteikumu 78.1. un 78.2.apakšpunktā un 80. vai 81.punktā minētos pienākumus, ministrija līdz 2014.gada 1.februārim pieņem lēmumu par šo noteikumu 20.punktā minētā lēmuma atcelšanu, izņemot gadījumu, ja komersants ir iesniedzis ministrijā iesniegumu ar lūgumu pagarināt dokumentu iesniegšanas termiņu uz laiku, ne ilgāku par diviem mēnešiem, norādot šo noteikumu 78.1. un 78.2.apakšpunktā un 80. vai 81.punktā minēto pienākumu izpildes termiņu.

[2.3] 2013.gada 12.novembrī pieteicēja vērsās ministrijā ar lūgumu pagarināt Noteikumu Nr.221 78.1. un 78.2.apakšpunktā, 80. vai 81.punktā noteikto prasību izpildes termiņu uz laiku ne ilgāku par 2 mēnešiem, t.i., līdz 2014.gada 28.februārim, ko ministrija apmierināja.

[2.4] Pieteicēja 2014.gada 28.februārī ministrijā iesniedza dokumentus, kas apliecina finansējuma pieejamību koģenerācijas stacijas projekta īstenošanai. Vērtējot pieteicējas 2014.gada 28.februārī iesniegtos dokumentus, ministrija atzinusi, ka no tiem varētu secināt, ka pieteicēja ir izpildījusi Noteikumu Nr.221 81.punkta prasības. Tomēr 2014.gada 20.martā pieteicēja ir atkārtoti vērsusies ministrijā ar lūgumu pagarināt būvatļaujas iesniegšanas termiņu, jo investori pieņēmuši lēmumu neturpināt koģenerācijas stacijas /adrese A/ būvniecības projektu.

Pieteicējas 2014.gada 28.februāra iesniegumam pievienotie dokumenti un pieteicējas 2014.gada 20.marta iesniegums satur pretrunīgu informāciju par koģenerācijas stacijas projekta finansējumu, līdz ar to nav iespējams pārliecināties par pieteicējai faktiski pieejamo finansējumu koģenerācijas stacijas projekta īstenošanai.

[2.5] Ekonomikas ministrijai nav saprotama pieteicējas atsaukšanās uz SIA „Energofabrika Viļaka" koģenerācijas stacijas projektu, jo pieteicējas koģenerācijas stacija ir plānota kā atsevišķi veidota elektrostacija ar konkrētiem tās

parametriem, atrašanās vietu un saražoto elektroenerģijas un siltumenerģijas jaudu. Ministrija nav izdevusi administratīvo aktu, ar kuru diviem komersantiem tiktu atļauts izveidot kopīgu projektu koģenerācijas elektrostacijas būvniecībai /adrese A/.

Pieteicēja 2013.gada 12.novembra iesniegumā ir atsaukusies uz 2013.gada 23.oktobrī noslēgto līgumu ar SIA „Rem Pro", ar kuru SIA „Rem Pro" apņēmusies veikt visas nepieciešamās darbības būvatļaujas saņemšanai koģenerācijas stacijas projekta būvniecības uzsākšanai 3,5 kalendāro mēnešu laikā. Šo vienošanos ministrija ņēma vērā, pagarinot termiņu dokumentu iesniegšanai. Ministrijai nebija pamata uzskatīt, ka būvatļaujas iesniegšanas termiņa pagarinājums nav pietiekams Noteikumu Nr.221 78.2.apakšpunkta prasību izpildei.

[2.6] Pieteicēja nav iesniegusi ministrijā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā noformētu būvatļaujas kopiju ministrijas noteiktajā termiņā.

Noteikumu Nr.221 normas neparedz iespēju atkārtoti pagarināt dokumentu iesniegšanas termiņu, tādēļ ministrija nav tiesīga atkārtoti pagarināt Noteikumu Nr.221 78.2.apakšpunktā noteikto pienākumu izpildes termiņu.

[2.7] Atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām ministrijai ir pienākums atcelt iepriekš izdoto pieteicējai labvēlīgo administratīvo aktu par tiesību piešķiršanu pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, jo pieteicēja līdz 2013.gada 31.decembrim nav nodevusi ekspluatācijā koģenerācijas staciju, kā arī līdz 2014.gada 28.februārim nav iesniegusi ministrijā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā noformētu būvatļaujas kopiju.

[3] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Par Noteikumiem Nr.466 ministrija informēja pieteicēju tikai 2013.gada oktobra beigās, lai gan tie stājās spēkā jau 2013.gada 16.augustā.

Pēc vēstules saņemšanas no ministrijas pieteicēja bija spiesta pilnībā pārplānot jau ar SIA „Rem Pro" saskaņoto (gan resursu, gan finansējuma dēļ) darbu izpildes grafiku, iespēju robežās paralēli veikt vaiāku procesu izpildi vienlaicīgi, kas radījas papildus riskus, jo to izpilde vai neizpilde, kā arī pieņemtie lēmumi katrā projektēšanas darbu procesā ietekmē citas darbības nevis pēctecīgi, bet jau pie kāda paveikta darba.

Ar Noteikumiem Nr.466 ieviesti nesamērīgi īsi termiņi. Pieteicējai ar būvniecības atļauju sākotnēji tika doti 24 mēneši koģenerācijas stacijas būvniecības uzsākšanai, bet ar iepirkuma atļauju noteikts termiņš līdz 2017.gada 27.jūlijam uzsākt ražot eletroenerģiju.

[3.2] Vienlaicīgi ar koģenerācijas stacijas iekārtu piegādātāja un finansētāja piesaistīšanu pieteicēja veica darbības, kas nepieciešamas gan elektrostacijas pieslēguma izveidošanai, gan būvatļaujas saņemšanai.

SIA „Rem Pro" projekta izstrādes gaitā paralēli tika izvērtēti labākie iespējamie tehnoloģiskie risinājumi koģenerācijas stacijas iekārtām un darbības principiem. 2013.gada decembrī no Austrijas komersanta *Agro Forst & Energietechnik GmbH* tika saņemts racionālākais tehnoloģisko iekārtu piedāvājumus, bet, tā kā tas paredzēja lielākus būvapjomus, bija nepieciešams veikt izmaiņas gan jau izstrādātajā projekta dokumentācijā, gan izstrādāt jaunus un atbilstošus normatīvajiem aktiem projekta grozījums. Līdz ar to pieteicēja papildus vienojās ar SIA „Daugavpils CMK" arī par presēšanas iecirkņa /adrese B/ (kadastra apzīmējumu Nr./numurs A/) nodošanu nomā pieteicējai. Ņemot vērā minēto, bija nepieciešams anulēt esošo plānošanas un arhitektūras uzdevumu un izdot jaunu, kā arī grozīt izdotos tehniskos noteikumus. 2014.gada 23.aprīlī pieteicēja Daugavpils pilsētas domes būvvaldē saņēma būvatļauju Nr.42/14-B, taču termiņa nokavējums nebija atkarīgs no pieteicējas vienpersoniskas gribas. Pieteicēja darīja visu iespējamo, lai ievērotu termiņu.

[3.3] Pieņemot Lēmumu, mnistrija rīkojusies formāli, kā arī ir pārkāpusi administratīvā procesa principus.

[4] Pieteicēja iesniedza papildu paskaidrojumu, kurā norādījusi, ka pieteicēja 2014.gada 20.martā lūdza ministriju pagarināt dokumentu iesniegšanas termiņu, taču minisrija nav izvērtējusi lūgumā norādītos argumentus, proti, SIA „Daugavpils CMK", uzzinot, ka otrs no tās teritorijas nomieniekiem SIA „Energofabrika Viļaka" neturpinās koģenerācijas stacijas projektu iznomātajā teritorijā, bija spiesta optimizēt savus plānus par tās teritorijas izmantošanu, kas tiešā mērā ietekmēja pieteicēju, jo bija nepieciešams pārtaisīt projekta dokumentāciju, uz kuras pamata tika izsniegta būvatļauja.

[5] Ministrijas iesniedza paskaidrojumu par pieteicējas pieteikumu. Paskaidrojumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[5.1] Līdz iepirkuma atļaujas pieņemšanai pieteicēja nav veikusi aprēķinus par iekārtu izmaksām un iespējamo projekta finansējumu. Pieteicēja uzsākusi veikt aktīvas darbības tikai kopš 2013.gada oktobra, kas rada pamatotas šaubas par pieteicējas vēlmi īstenot koģenerācijas stacijas būvniecību.

[5.2] Atbilstoši būvniecības atļaujas nosacījumiem pieteicējai jāuzsāk koģenerācijas elektrostacijas būvniecība 24 mēnešu laikā, sākot no atļaujas izdošanas dienas, proti, 24 mēnešu laikā no 2012.gada 27.jūlija, kā arī atbilstoši Noteikumu Nr.883 6.punktam par elektrostacijas būvniecības uzsākšanu pieteicējai ir pienākums informēt ministriju. Pieteicējai ir pienākums iesniegt apliecinājumu atbilstoši Noteikumu Nr.883 3.pielikumam, kurā ir jānorāda arī būvatļaujas, pamatojoties uz kuru ir uzsākta būvniecība, numurs un tās izsniegšanas datums. Tādējādi pieteicējai ir pienākums ievērot ne tikai Noteikumu Nr.221 normās noteiktos termiņus, bet arī izpildīt nosacījumus, ko paredz citi normatīvie akti.

[5.3] Ministrija nav liegusi pieteicējai būvēt koģenerācijas staciju elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanai. Pieteicēja ir tiesīga tirgot saražoto elektroenerģiju brīvajā tirgū, par saražotās elektroenerģijas cenu un pārdošanas nosacījumiem ražotājs var vienoties ar jebkuru elektroenerģijas tirgus dalībnieku. Ja siltumenerģija netiek izmantota paša uzņēmuma

vajadzībām, arī saražoto siltumenerģiju pieteicēja ir tiesīga pārdot, brīvi izvēloties siltumenerģijas pircēju, kā arī par saražotās siltumenerģijas cenu un pārdošanas nosacījumiem vienojoties ar jebkuru tirgus dalībnieku.

[5.4] Ministrija, atsaucoties uz Ministru kabineta 2013.gada 9.aprīļa sēdē izskatītā informatīvā ziņojuma „Rīcības plāns elektroenerģijas kopējās cenas pieauguma risku ierobežošanai" (TA-683, prot. Nr.18, 35.§) (turpmāk – Ziņojums) pielikumā Nr.1 noteikto 5.4.pasākumu, kas paredzēja papildu nosacījumu ieviešanu projekta pirmsrealizācijas periodā, norādījusi, ka papildu nosacījumus bija nepieciešams ieviest, lai pārliecinātos par uzņēmēju spēju realizēt piešķirtās tiesības pārdot koģenerācijas procesā saražoto elektroenerģiju obligātajā iepirkumā, kā arī nolūkā nodrošināt elektroenerģijas obligātā iepirkuma atbalsta sistēmas sakārtošanu, kā arī, lai iegūtu ticamu informāciju enerģijas sektora plānošanā.

[5.5] Ministrijai nebija pienākuma informēt komersantus (tostarp arī pieteicēju) par veiktajiem grozījumiem Noteikumos Nr.221, tomēr, ievērojot labas pārvaldības principu, Ministrija nosūtīja informāciju visiem komersantiem, uz kuriem veiktie grozījumi Noteikumos Nr.221 (Noteikumi Nr.466) varētu attiekties. Ministrija, atsaucoties uz Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 2.pantu, norādījusi, ka pieteicēja nevar aizbildināties ar oficiālajā izdevumā publicēto tiesību aktu vai oficiālo paziņojumu nezināšanu.

[6] Ar Administratīvās rajona tiesas 2014.gada 30.septembra spriedumu pieteicējas pieteikums noraidīts. Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[6.1] Lietā nav strīda par to, ka pieteicēja līdz 2013.gada 31.decembrim koģenerācijas staciju ekspluatācijā nebija nodevusi, kā arī līdz 2014.gada 28.februārim nebija iesniegusi atbildētājai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā noformētu būvatļaujas kopiju. Tādējādi ministrijai saskaņā ar Noteikumu Nr.221 82.punktu bija pienākums pieņemt obligāto administratīvo aktu par iepriekš izdotā labvēlīgā administratīvā akta, iepirkuma atļaujas, atcelšanu.

[6.2] Pārbaudot Lēmuma tiesiskumu un pamatotību, tiesa nonākusi pie secinājuma, ka nav pamatoti pieteicējas argumenti, ka ministrija ir grozījusi elektroenerģijas ražošanas uzsākšanas termiņu. Šis termiņš pēc būtības nav grozīts, bet pieteicējai piešķirtās tiesības ir izbeigušās sakarā ar sākotnējā labvēlīgā administratīvā akta atcelšanu, jo pieteicēja nav izpildījusi Noteikumos Nr.221 paredzētos pienākumus iesniegt ministrijā dokumentus – normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā noformētu būvatļaujas kopiju.

No lietas materiāliem tiesa konstatējusi, ka pieteicēja 2013.gada 12.novembrī ministrijā iesniedza lūgumu par Noteikumu Nr.221 78.2. un 78.1.apakšpunktā, 80. vai 81.punktā minēto pienākumu izpildes termiņa pagarinājumu uz laiku, ne ilgāku par diviem mēnešiem, tas ir, līdz 2014.gada 28.februārim, jo pieteicēja 2013.gada 23.oktobrī ir noslēgusi līgumu ar SIA „Rem Pro", uzsākot izvērsto skiču projekta izstrādi. Pieteicēja norāda, ka projektētājs apņēmies veikt projekta saskaņošanu koģenerācijas elektrostacijas būvniecībai, rekonstruējot adresē esošās ražošanas ēkas, iekļaujot plānošanas un arhitektūras uzdevuma saņemšanu, tehnisko noteikumu saņemšanu, izvērsto skiču projekta izstrādi un saskaņošanu, ekspertīzi, būvatļaujas saņemšanu, paredzot minēto darbību veikšanai ne vairāk kā 3,5 kalendāros mēnešus, ko apliecina arī pieteicējas 2013.gada 12.novembra iesniegumam pievienotais 2013.gada 23.oktobra līgums Nr.133/13 „Par projektēšanu". Pamatojoties uz pieteicējas lūgumu, ministrija 2013.gada 16.decembrī pieņēma lēmumu Nr.1-6.1-273 „Par termiņa pagarinājumu", ar kuru nolēma pagarināt Noteikumos Nr.221 minēto pienākumu izpildes termiņu.

Pieteicēja 2014.gada 28.februārī ministrijā iesniedza dokumentus, kas apliecina finansējuma pieejamību Koģenerācijas stacijas projekta īstenošanai, proti, kredītiestādes *BKS Bank AG* 2014.gada 20.febrāra izziņu par investora *Agro Forst & Energietechnik GmbH* finanšu līdzekļu pieejamību un tās notariāli apstiprinātu tulkojumu latviešu valodā, *Agro Forst & Energietechnik GmbH* apliecinājumu par finanšu līdzekļu ieguldīšanu koģenerācijas stacijas būvniecībā un iekārtu, būvniecības piedāvājumu.

Izvērtējot iesniegtos dokumentus, ministrija varētu secināt, ka pieteicēja ir izpildījusi Noteikumu Nr.221 81.punkta prasības, tomēr pieteicēja 2014.gada 20.martā ir atkārtoti vērsusies ministrijā ar lūgumu pagarināt būvatļaujas iesniegšanas termiņu, kā pamatojumu norādot, ka investori ir pieņēmuši lēmumu neturpināt koģenerācijas stacijas /adrese A/ būvniecības projektu. Līdz ar to, kā sekas iepriekš minētajam ir nepieciešams izmainīt arī pieteicējas projekta objektu konfigurāciju un atkārtoti saskaņot dokumentus, kas pieteicējas ieskatā rada objektīvus un no pieteicējas neatkarīgus iemeslus prasīto dokumentu – būvatļaujas neiesniegšanai termiņā.

Līdz ar to tiesa secinājusi, ka iestāde ir pareizi novērtējusi visus lietas faktiskos apstākļus, pareizi piemērojusi Noteikumu Nr.221 normas un nonākusi pie pamatota secinājuma, ka pieteicēja nav izpildījusi tai noteiktos pienākumus iesniegt nepieciešamos dokumentus un pierādīt gatavību īstenot projektu iepirkuma atļaujā noteiktajos termiņos.

Tiesa arī norādījusi, ka Noteikumi Nr.221 neparedz atkārtotu dokumentu iesniegšanas termiņa pagarinājumu. Līdz ar to, atbilstoši faktiskajai situācijai un tiesiskajiem apstākļiem, ministrija nebija tiesīga atkārtoti pagarināt Noteikumu Nr.221 78.2.apakšpunktā noteikto pienākumu izpildes termiņu.

[6.3] Noteikumi Nr.221, kas uzskatāmi par ārēju normatīvo aktu, neparedz konkrētu brīdinājuma paziņošanas veidu, līdz ar to arī saskaņā ar Paziņošanas likumā ietverto principu ministrijai, nosūtot brīdinājumu, bija jāņem vērā pieteicējas norādītā korespondences adrese.

Izvērtējot lietas materiālus, tiesa secinājusi, ka Ministrija pienācīgā veidā un uz pieteicējas norādīto korespondences adresi 2013.gada 23.oktobrī bija sūtījusi pieteicējai brīdinājumu par grozījumiem Noteikumos Nr.221 un par nepieciešamību iesniegt ministrijā finansējuma pieejamību apliecinošus dokumentus projekta īstenošanai un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā noformētu būvatļaujas kopiju līdz 2013.gada 31.decembrim.

Izvērtējot minēto, tiesa secinājusi, ka ministrija konkrētajā situācijā savā darbībā ievēroja labas pārvaldības principu.

[6.4] Ievērojot visus iepriekš norādītos secinājumus, tiesa secinājusi, ka pieteikums ir noraidāms, bet Lēmums

atstājams negrozīts, jo pieteicēja nav spējusi izpildīt Noteikumu Nr.221 prasības un kvalificēties komersantiem izvirzītajām prasībām par elektroenerģijas pārdošanu obligātā iepirkuma ietvaros.

[7] Pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību par minēto spriedumu, kurā norādīti līdzīgi argumenti kā pieteikumā.

[8] Ministrija iesniedza paskaidrojumu par pieteicējas apelācijas sūdzību. Paskaidrojumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[8.1] Ziņojumā par Rīcības plānu norādīts, ka rīcības plāna mērķis ir definēt pasākumus elektroenerģijas kopējās cenas pieauguma risku ierobežošanai, proti, nepieļaut subsidētās elektroenerģijas izmaksu turpmāku pieaugumu elektroenerģijas lietotājiem, lai nevairotu nabadzību un negrautu ekonomikas konkurētspēju.

Savukārt Noteikumu Nr.466 leģitīmais mērķis atbilst minētajā ziņojumā norādītajam. Noteikumu Nr.221 78.-82.punktā ietvertie pasākumi ir tikai viens no vairākiem instrumentiem šī leģitīmā mērķa sasniegšanai.

[8.2] Iesniegumu par tiesību iegūšanu pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros pieteicēja gatavoja un iesniedza apstākļos, kad iezīmējās acīmredzama virzība uz atbalsta ierobežošanu un samazināšanu obligātā iepirkuma atļauju saņēmējiem. Ministru kabineta 2012.gada 28.augusta noteikumu Nr.604 „Grozījumi Ministru kabineta 2009.gada 10.marta noteikumu Nr.221 „Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu un cenu noteikšanu, ražojot elektroenerģiju koģenerācijā”” (turpmāk – Noteikumi Nr.604) anotācijā tika norādīts, ka ir veicama piešķirto tiesību pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros un tiesību saņemt garantēto maksu par uzstādīto elektrisko jaudu saņēmējiem sniegtā atbalsta ekonomiskās pamatotības izvērtēšana un uzsvērta nepieciešamība pastiprināt šādu tiesību saņēmēju kontroles mehānismus, jo tas palīdzētu izvairīties no sniegtā atbalsta nepamatotas ietekmes uz elektroenerģijas kopējās cenas pieaugumu.

[8.3] No ministrijas informatīvajiem ziņojumiem un 2012. un 2013.gadā veiktajiem grozījumiem Noteikumos Nr.221 var secināt, ka valsts konsekventi ir virzījusies uz pieejas diferencēšanu, lai sasniegtu izvirzīto leģitīmo mērķi – novērstu obligātā iepirkuma komponentes nesamērīgu ietekmi uz elektroenerģijas kopējo cenu, kas attiecīgi mazinātu mājsaimniecību maksātspēju un uzņēmumu konkurētspēju.

[8.4] Valsts var mainīt normatīvajos aktos iekļauto tiesisko regulējumu, ņemot vērā attiecīgo tā brīža situāciju, piemēram, lai spētu savlaicīgi veikt Latvijas valstij saistošo mērķu indikatīvās izpildes novērtējumu.

[8.5] Noteikumu Nr.221 78.-82.punktā ieviestie papildu termiņu ierobežojumi ir sekmīgi piemēroti praksē leģitīmā mērķa sasniegšanai. Sabiedriskā interese uzturēt elektroenerģijas ražotāju konkurenci ir prevalējoša pār pieteicējas interesi būt pasargātam no konkurences, t.i., gūt tiesības pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros un turklāt to darīt par cenu, kas pārsniedz tā brīža elektroenerģijas tirgus cenu.

[9] Ar Administratīvās apgabaltiesas 2016.gada 27.janvāra spriedumu pieteicējas pieteikums noraidīts. Administratīvā apgabaltiesa, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu, pievienojās Administratīvās rajona tiesas 2014.gada 30.septembra sprieduma motivācijai.

[10] Ar Senāta 2019.gada 6.februāra spriedumu Administratīvās apgabaltiesas 2016.gada 27.janvāra spriedums atcelts un lieta nodota jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai.

[10.1] Augstākā tiesa ir norādījusi, ka tiesa ir nepareizi piemērojusi Noteikumu Nr.221 82.punktu, kas savukārt novedis pie tā, ka tiesa nepamatoti nav vērtējusi lietas apstākļus.

Noteikumu Nr.221 82.punkts atbilstoši tā vārdiskajam formulējumam ir plašāks, nekā tās mērķis, un tas ir sašaurināms jeb reducējams atbilstoši normas mērķim. Tādēļ, piemērojot Noteikumu Nr.221 82.punktu, ir izvērtējami komersanta norādītie apstākļi, kādēļ tas nespēj ievērot 78., 80. un 81.punktā noteikto termiņu.

[10.2] Tiesa nepamatoti atsaukusies uz nepārbaudītu ministrijas norādīto apstākli, ka pieteicējas projektam nav pieejamas investīcijas. Pirmšķietami no lietas materiāliem izriet, ka investīcijas tikušas pārtrauktas citam komersantam, kas atteicies no projekta īstenošanas, bet tas licis pārkārtot pieteicējas objekta atrašanās vietu un līdz ar to arī būvatļaujas saņemšanu. Tiesai šie apstākļi ir jāpārbauda un pēc būtības jāizvērtē, vai pieteicēja bija uzskatāma par komersantu, kurš pēc atļaujas saņemšanas nepamatoti kavējās ar projekta ieviešanu.

[11] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu Administratīvā apgabaltiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[12] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietas dalībnieku argumentus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas apelācijas sūdzība ir pamatota un pieteikums ir apmierināms.

[13] Administratīvā apgabaltiesa konstatē šādus tiesiskos un faktiskos apstākļus.

[13.1] Elektroenerģijas tirgus likuma 22.panta pirmā daļa noteic, ka ražošanas jaudu palielināšanai un jaunas ražošanas iekārtas ieviešanai nepieciešama ministrijas atļauja. Prasības, kas jāizpilda, lai atļauju saņemtu, kā arī atļaujas izsniegšanas, anulēšanas un derīguma termiņa pagarināšanas kārtību nosaka Ministru kabinets. Uz minētās normas pamata izdoti

Noteikumi Nr.883.

Atbilstoši šo noteikumu 6.punktam persona, kura saņēmusi lēmumu par atļauju elektroenerģijas ražošanas jaudu palielināšanai vai jaunu ražošanas iekārtu ieviešanai, 24 mēnešu laikā pēc šā lēmuma spēkā stāšanās dienas uzsāk lēmumā norādītās elektroenerģijas ražošanas iekārtas būvniecību vai esošas elektroenerģijas ražošanas iekārtas jaudas palielināšanu. Atbilstoši šo noteikumu 9.2.apakšpunktam atļaujas derīguma termiņš ir pieci gadi, ja ministrija ir izdevusi atļauju ieviest jaunu elektroenerģijas ražošanas iekārtu, kuras jauda ir vairāk nekā viens megavats, vai esošās elektroenerģijas ražošanas iekārtas jauda tiek palielināta vairāk nekā par vienu megavatu.

[13.2] Elektroenerģijas tirgus likuma 28.panta pirmā daļa noteic, ka ražotājs, kas elektroenerģiju ražo koģenerācijā, var iegūt tiesības pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros. Šā panta otrā daļa noteic, ka kritērijus, pēc kādiem koģenerācijas elektrostacijas tiek kvalificētas šā panta pirmajā daļā noteikto tiesību iegūšanai, obligātā iepirkuma un tā uzraudzības kārtību, elektroenerģijas cenas noteikšanas kārtību atkarībā no koģenerācijas stacijas elektriskās jaudas un izmantojamā kurināmā, obligātā iepirkuma izmaksu segšanas kārtību un kārtību, kādā var atteikties no tiesībām pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, nosaka Ministru kabinets. Uz minētās normas pamata izdoti Noteikumi Nr.221.

Šo noteikumu 3.punkts paredz priekšnosacījumus, atbilstoši kuriem komersants var pretendēt uz kvalificēšanos elektroenerģijas pārdošanai obligātā iepirkuma ietvaros vai garantētās maksas saņemšanai par uzstādīto elektrisko jaudu. Citastarp atbilstoši šo noteikumu 3.2.apakšpunktam tas ir komersants, kurš plāno uzbūvēt elektrostaciju, kas elektroenerģiju ražo koģenerācijā un enerģijas ražošanai izmanto atjaunojamos energoresursus. Turpmākās normas nosaka elektrostaciju vai iekārtu kvalifikācijas kritērijus. Šo noteikumu 20.punkts paredz, ja komersants un tā iesniegums atbilst attiecīgajām prasībām, ministrija pieņem lēmumu piešķirt komersantam tiesības pārdot elektrostacijā koģenerācijā saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros. Minētajā lēmumā atbilstoši šo noteikumu 21.10.apakšpunktam norāda termiņu, līdz kuram komersantam ir jāuzsāk elektroenerģijas ražošana koģenerācijā.

[13.3] Ar Ministrijas 2012.gada 27.jūlija lēmumu, pamatojoties uz Noteikumiem Nr.883, pieteicējai izdota būvniecības atļauja. Lēmumā noteikts, ka būvniecība uzsākama 24 mēnešu laikā, t.i., līdz 2014.gada 27.jūlijam.

Ar ministrijas 2012.gada 24.augusta lēmumu, pamatojoties uz Noteikumu Nr.221 20.punktu, pieteicējai izdota iepirkuma atļauja. Lēmumā noteikts, ka elektroenerģijas ražošana koģenerācijas stacijā jāuzsāk līdz 2017.gada 27.jūlijam.

Tādējādi pieteicēja atbilstoši Noteikumiem Nr.833 ieguva tiesības ieviest jaunu iekārtu, savukārt atbilstoši Noteikumiem Nr.221 ieguva tiesības šajā iekārtā saražoto elektroenerģiju pārdot obligātā iepirkuma ietvaros.

[13.4] Ar Noteikumiem Nr.466 tika ieviesti grozījumi, kas liedza iespēju pagarināt noteiktos termiņus, noteica termiņus noteiktu dokumentu iesniegšanai ministrijā un radīja iespēju atcelt atbilstoši Noteikumu Nr.221 20.punktam pieņemtos lēmumus. Noteikumu Nr.221 21.^{1}punkts paredz, ka saskaņā ar šiem noteikumiem noteikto termiņu, kādā jāuzsāk elektroenerģijas ražošana koģenerācijā, nevar pagarināt. Šo noteikumu 35.^{1}punkts noteic, ja komersants neizpilda šo noteikumu 35., 72. vai 73.punktā minētos pienākumus vai neuzsāk elektroenerģijas ražošanu koģenerācijā termiņā, kāds noteikts lēmumā, ar kuru tam piešķirtas tiesības pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, ministrija mēneša laikā pieņem lēmumu par šo noteikumu 20.punktā minētā lēmuma atcelšanu. Savukārt Noteikumu 78.punkts paredz, ka komersants, kurš ieguvis tiesības pārdot koģenerācijā saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros vai tiesības saņemt garantēto maksu par uzstādīto elektrisko jaudu un kurš vēl nav nodevis staciju ekspluatācijā, un kura plānotā koģenerācijas elektrostacijas elektriskā jauda nepārsniedz četrus megavatus, līdz 2013.gada 31.decembrim iesniedz ministrijā: 1) kredītiestādes izziņu par tās pieņemto lēmumu par finansējuma piešķiršanu projekta īstenošanai, ja komersantam projekta īstenošanai nepieciešams kredīts (78.1.apakšpunkts); 2) normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā noformētu būvatļaujas kopiju (78.2.apakšpunkts).

Noteikumu 80.punkts paredz, ja komersants projekta īstenošanā plāno ieguldīt privātos līdzekļus, tas līdz 2013.gada 31.decembrim iesniedz apliecinājumu, ka komersantam ir pietiekami naudas līdzekļi visa projekta īstenošanai pilnā apmērā, vienlaikus iesniedzot dokumentus, kuros norādītas projekta kopējās izmaksas, un kredītiestādes izziņu par komersanta apliecinājumā minēto naudas līdzekļu pieejamību.

Noteikumu 81.punkts paredz, ja komersants projekta īstenošanā plāno ieguldīt citas personas finanšu līdzekļus, tas līdz 2013.gada 31.decembrim iesniedz apliecinājumu, ka investors nodrošinās naudas līdzekļus visa projekta īstenošanai, vienlaikus iesniedzot dokumentus, kuros norādītas projekta kopējās izmaksas, un investoram adresētu kredītiestādes izziņu par komersanta apliecinājumā minēto naudas līdzekļu pieejamību. Atbilstoši noteikumu 82.punktam, ja komersants neizpilda šo noteikumu 78.1. un 78.2.apakšpunktā un 80. vai 81.punktā minētos pienākumus, ministrija līdz 2014.gada 1.februārim pieņem lēmumu par šo noteikumu 20.punktā minētā lēmuma atcelšanu, izņemot gadījumu, ja komersants ir iesniedzis ministrijā iesniegumu pagarināt dokumentu iesniegšanas termiņu uz laiku, ne ilgāku par diviem mēnešiem, norādot šo noteikumu 78.1. un 78.2.apakšpunktā un 80. vai 81.punktā minēto pienākumu izpildes termiņu.

[14] Ministrija norādījusi, ka Noteikumi Nr.883 neregulē tādu atļauju saņemšanu un īstenošanu, kas paredz jauno iekārtu ieviešanas rezultātā saražotās elektroenerģijas pārdošanu obligātā iepirkuma ietvaros. Vispārīgi komersants, kurš atbilstoši šim regulējumam ieviesis jaunu iekārtu, saražoto elektroenerģiju var pārdot brīvajā tirgū.

Senāts piekritis ministrijai, ka šis lēmums patstāvīgi, t.i., neatkarīgi no atļaujas elektroenerģijas pārdošanai obligātā iepirkuma ietvaros esības, nosaka termiņu ražošanas iekārtas būvniecības uzsākšanai. Tāpat piekritis, ka arī uz otra lēmuma, t.i., projekta elektroenerģijas pārdošanai obligātā iepirkuma ietvaros īstenošanu tiešā veidā neattiecas termiņš, kas paredzēts iekārtas būvniecībai iekārtas ieviešanas lēmumā. Tādējādi pieteicējai, saņemot iepirkuma atļauju, bija pieci gadi šā

projekta ieviešanai – elektroenerģijas ražošanas uzsākšanai. Atbilstoši praksei šie termiņi varēja tikt pagarināti. Termiņi citu darbību izpildei vai starptermiņi attiecībā uz projekta elektroenerģijas pārdošanai obligātā iepirkuma ietvaros īstenošanu ne lēmumā, ne tiesību normās nebija noteikti.

[15] Senāts secinājis, ka sākotnēji Noteikumi Nr.221 paredzēja komersantiem ļoti atvērtu pieeju elektroenerģijas pārdošanas obligātā iepirkuma ietvaros vai garantētās maksas saņemšanas par uzstādīto elektrisko jaudu tiesību iegūšanai. Vispārīgi uz to varēja pretendēt visi komersanti, kuri plānoja uzbūvēt attiecīgu elektrostaciju. Arī tālāka iegūto tiesību īstenošana nebija pakļauta pietiekamas kontroles mehānismam, bet vienīgi attiecībā uz katru komersantu pieņemtajā lēmumā noteiktajam termiņam elektroenerģijas ražošanas attiecīgajā koģenerācijas stacijā uzsākšanai. Savukārt 2013.gadā grozījumi noteikumos ieviesa izsniegto atļauju īstenošanas kontroles mehānismu un tiesisko pamatu to atcelšanai.

Tātad, ar Noteikumu Nr.221 78., 80. un 81.punktu tika ieviests jauns termiņš – 2013.gada 31.decembris –, kurā komersantam ministrijā jāiesniedz dokumenti, kas apliecina projekta īstenošanu un jau sasniegtu noteiktu stadiju, proti, jāiesniedz būvatļauja un finansējuma esību apliecinošs dokuments. Savukārt ar šo noteikumu 82.punktu tika noteikts ministrijai līdz 2014.gada 1.februārim pieņemt lēmumu par iepriekš izsniegtās iepirkuma atļaujas (lēmuma) atcelšanu, ja šie dokumenti nav iesniegti, paredzot iespēju pagarināt dokumentu iesniegšanu, bet ne ilgāk kā par diviem mēnešiem. Šo normu teksts, kā arī ministrija norāda, ka lēmuma pieņemšanu atbilstoši 82.punktam nosaka vienīgi attiecīgo dokumentu neiesniegšanas fakts, savukārt apstākļi, kādēļ komersants dokumentus nevar iesniegt šādā termiņā, nav vērtējami. No tā var secināt, ka sākotnēji izsniegtās atļaujas ir atceļamas gan tajos gadījumos, kad komersants neīsteno projektu, gan tajos, kad komersants projektu īsteno, bet kādu citu apstākļu dēļ, kas radušies projekta īstenošanas gaitā, nespēj iekļauties šajā no jauna noteiktajā termiņā. Tas nozīmē, ka atļaujas atceļamas arī faktiski uzsāktu projektu gadījumos, turklāt neatkarīgi no tā, kādā stadijā tie atrodas.

Tādējādi, interpretējot noteikumu Nr.221 82.punktu gramatiski, būtu atzīstams, ka 78., 80. un 81.punktā noteiktais termiņš daļā gadījumu pēc būtības grozītu iepriekš noteiktos termiņus projekta īstenošanai. Jau norādīts, ka lēmumi, kas pieņemti uz Noteikumu Nr.883 pamata un paredz atļauju ieviest jaunu iekārtu, kurā arī paredzēts termiņš iekārtas būvniecības uzsākšanai, vispārīgi nav saistāmi ar atļauju, kas izsniegta uz Noteikumu Nr.221 pamata un paredz elektroenerģijas pārdošanu obligātā iepirkuma ietvaros, jo jaunas iekārtas ieviešanu komersants var veikt neatkarīgi no tā, kādā veidā elektroenerģija tiek pārdota. Tomēr vienlaikus nevar teikt, ka atļauju elektroenerģijas pārdošanai obligātā iepirkuma ietvaros īstenošanā, ja komersants veic arī jaunas iekārtas būvniecību (nevis gadījumā, ja tāda jau ir uzbūvēta), tas nevadās arī no termiņa, kas noteikts lēmumā iekārtas ieviešanai, jo ar abiem lēmumiem atļaujošās darbības ir vērstas uz vienu pasākumu – uzbūvēt konkrēto iekārtu un tajā ražoto elektroenerģiju pārdot. Kā lietā norādījusi arī ministrija, lai kvalificētos koģenerācijā saražotās elektroenerģijas obligātā iepirkuma tiesību saņemšanai, viens no priekšnoteikumiem ir spēkā esoša atļauja jaunas iekārtas ieviešanai, bet vēlāk jāpilda ne tikai Noteikumos Nr.221 ietvertie termiņi, bet nosacījumi, kas ietverti arī citos normatīvajos aktos. Pieteicējai jāievēro arī Noteikumos Nr.883 ietvertās prasības, tātad pieteicējai jāievēro prasības, kas attiecas uz termiņiem konkrētu darbību veikšanai. Līdz ar to, ministrijas ieskatā, nav pamatots pieteicējas apgalvojums, ka līdz grozījumu Noteikumos Nr.221 pieņemšanai komersanti ieguva tiesības uzsākt pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, nenosakot konkrētus termiņus darbību veikšanai (*lietas 1.sējuma 86., 87.lapa*).

Senāts secinājis, ka tādējādi, neievērojot jaunas iekārtas ieviešanas termiņus, komersants var zaudēt gan būvniecības atļauju, gan iepirkuma atļauju. Šie termiņi ir arī saskanīgi. Turklāt var pietiekami pamatoti pieņemt, ka sākotnēji liela daļa komersantu plānoja jaunu iekārtu ieviešanu tieši saistībā ar iespēju saražoto elektroenerģiju pārdot obligātā iepirkuma ietvaros. Tādējādi pienākuma neizpilde termiņos, kas paredzēti 2013.gada grozījumos, iepriekš noteikto termiņu, ar ko komersants varēja rēķināties, noteiktos gadījumos samazinātu. Pat, ja uz Noteikumu Nr.883 pamata pieņemtajos lēmumos noteikto termiņu nesaistītu ar atļaujas pārdot elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros īstenošanu, komersants, ievērojot gala termiņu ražošanas uzsākšanai, varēja plānot veicamās darbības visā atvēlētajā termiņā, bet termiņu noteikšana konkrētu darbību izpildei šā procesa laikā varētu nesaskanēt ar paša komersanta plāniem un to īstenošanu. Tādējādi šāda jaunu nosacījumu ieviešana būtu pietiekami nopietna iejaukšanās personai jau noteiktajās tiesībās, kur būtu pamats apskatīt riskus, kas saistīti ar tiesiskās paļāvības un samērīguma principa ievērošanu.

Lai secinātu, vai Noteikumu Nr. 221 82.punkts ir piemērojams atbilstoši tā vārdiskajam formulējumam un būtībā ieviež jaunus termiņus projektu īstenošanai, noskaidrojami grozījumu, kas izdarīti ar Noteikumiem Nr.466, nepieciešamības iemesli un mērķis.

[16] Senāts, pārbaudot minētos riskus, secinājis, ka no Noteikumu Nr.466 anotācijas un Rīcības plāna elektroenerģijas kopējās cenas pieauguma risku ierobežošanai kopumā var secināt, ka Ministru kabinetam vispārīgi bija mērķis samazināt elektroenerģijas kopējās cenas pieaugumu, ko rada tieši atbalsta – elektroenerģijas pārdošana obligātā iepirkuma ietvaros – pasākums. Šā mērķa īstenošanai bija paredzēti vairāki kompleksi risinājumi jeb pasākumi. Attiecīgo dokumentu iesniegšana no jauna noteiktos termiņos ir tikai viens no šādiem pasākumiem, kuram turklāt ir salīdzinoši neliela ietekme, bet tas kalpo konkrētākam mērķim. Gan Rīcības plāns elektroenerģijas kopējās cenas pieauguma risku ierobežošanai, gan apsvērumi, kas norādīti grozījumu anotācijā, gan Ekonomikas ministrijas norādītais lietā neuzrāda mērķi ieviest jaunus noteikumus, kas būtībā noteiktu citu projektu īstenošanas termiņu, kas tādējādi ļautu atcelt atļaujas uz formāliem pamatiem, proti, visiem komersantiem, kuri noteiktajā termiņā nav iesnieguši apliecinājumus. Šie dokumenti norāda, ka konkrēto grozījumu mērķis bija ieviesto kontroles mehānismu rezultātā noskaidrot tos gadījumus, kuros projekti netiek īstenoti vai nepamatoti tiek

kavēta to īstenošana, un šajos gadījumos atcelt lēmumus par tiesībām pārdot elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, tādā veidā tieši šos gadījumus izslēdzot no iespējamas ietekmes uz atbalsta kopējo palielinājumu, kā arī apzinot situāciju turpmākai attīstībai un prognozēm.

Būtībā uz to, ka bijusi nepieciešamība izslēgt tieši šādus komersantus, lietā norādījusi arī pati ministrija. Tā lietā norādījusi, ka papildu nosacījumu ieviešana ar grozījumiem Noteikumos Nr.221 bija nepieciešama, lai pārliecinātos par komersantu spēju īstenot piešķirtās tiesības, lai nodrošinātu obligātā iepirkuma atbalsta sistēmas sakārtošanu un lai iegūtu ticamu informāciju enerģijas sektora plānošanā (*lietas 1.sējuma 87.lapa*). Ar šiem grozījumiem paredzētais bijis tikai viens no pasākumiem leģitīmā mērķa – novērst subsidētās elektroenerģijas izmaksu turpmāku nekontrolētu pieaugumu – sasniegšanai. Tam kalpojusi arī subsidētās elektroenerģijas nodokļa ieviešana atbalsta intensitātes samazināšanai un citi pasākumi. Taču ar Noteikumu Nr.221 78.–82.punkta palīdzību tika sniegta iespēja ministrijai identificēt tos, kuri pretēji komercdarbības principiem nepamatoti kavējās ar tiesību izlietošanu (*lietas 1.sējuma 114., 115.lapa*). Arī attiecībā tieši uz pieteicēju ministrija norādījusi, ka pieteicējas rīcība radījusi šaubas par tās vēlmi īstenot projektu (*lietas 1.sējuma 87.lapa*).

Turklāt uz mērķa – atcelt atļaujas visiem komersantiem, kuri formāli neizpilda Noteikumu Nr.221 87., 80. un 81.punktā noteikto pienākumu – trūkumu norāda arī grozījumu būtība. Tie nosaka nevis īsākus arī projekta īstenošanas gala termiņus (elektroenerģijas ražošanas uzsākšanai), bet ievieš tādu dokumentu iesniegšanas termiņu jeb projekta īstenošanas starptermiņu, kas apliecina, ka projekta īstenošana notiek un ir sasniegta noteikta stadija, kas nepārprotami apliecina projekta īstumu. Proti, komersants apliecina gan finansiālo gatavību, gan tiesisko pamatu uzsākt būvniecību. Uz to norāda arī noteikumos paredzētais dokumentu iesniegšanas termiņa pagarinājuma pieļāvums, kas liek domāt, ka mērķis nebija no projektu īstenošanas izslēgt tos komersantus, kuri veic reālas darbības.

Var pieņemt, ka komersanta spēja izpildīt formālu prasību, proti, noteiktā termiņā iesniegt dokumentus, kā tas formulēts noteikumos, tikusi uzskatīta par tādu, kas pati par sevi raksturo katra komersanta darbību projekta īstenošanā un tādējādi attiecīgā projekta īstumu. Atkarībā no tā, kad konkrētais komersants ir saņēmis atļauju elektroenerģijas pārdošanai obligātā iepirkuma ietvaros un kad iestājas šajā atļaujā noteiktais elektroenerģijas ražošanas uzsākšanas termiņš, lielā skaitā gadījumu komersanta spēja iesniegt attiecīgos dokumentus patiešām pati par sevi varētu raksturot projekta īstenošanu kopumā. Proti, gadījumos, kad atļaujas izsniegtas salīdzinoši agrāk, prasīto dokumentu sagādāšana noteiktajā termiņā nebūtu nekas ārkārtējs, bet gan secīgs solis attiecīgā projekta īstenošanā jau veiktām darbībām. Tomēr tajos gadījumos, kuros atļaujas izsniegtas salīdzinoši vēlāk un tādējādi projekta ieviešanai kopumā atlicis ilgāks laiks, situācija var būt atšķirīga. Proti, gan tādā ziņā, ka līdz grozījumu ieviešanai šo projektu īstenošanai bijis mazāk laika, un no apstākļa, ka dokumenti netiek iesniegti, nevar izdarīt nepārprotamu secinājumu par komersanta līdzšinējo darbību, gan tādējādi, ka tieši atlikušais termiņš būtu pietiekams projekta ieviešanai nepieciešamo darbību izpildei. Tādējādi būtībā normas atbilstoši to vārdiskajam formulējumam vienādi noregulē atšķirīgus gadījumus. Proti, par tādiem, kuros nav iespējams īstenot projektu un tādēļ ir atceļama atļauja, tiek atzīti gan tie gadījumi, kuros pie tā novedusi paša komersanta nepamatota bezdarbība, gan tie gadījumi, kuros komersanti nav nepamatoti kavējušies ar projekta īstenošanu, bet atļaujas atcelšana saistās ar, iespējams, objektīvu nespēju ievērot no jauna noteiktos termiņus. Ievērojot jau minēto, nevar secināt, ka tāds ir bijis mērķis, pieņemot grozījumus. Nav arī atrodams, ka šādas situācijas būtu apspriestas.

Grozījumiem, kas paredzētu visiem atļaujas ieguvušajiem komersantiem principiāli saīsināt projektu īstenošanas termiņus, kas tādējādi objektīvi un pietiekami nopietni varētu ietekmēt komersantu tiesības pabeigt iesāktus projektus, grozījumu anotācijā būtu sagaidāms skaidrs pamatojums un formulējums. Savukārt grozījumu pamatojums, kā jau norādīts, liecina tieši par pretējo. Šādos apstākļos ir atzīstams, ka Noteikumu Nr.221 82.punkts atbilstoši tā vārdiskajam formulējumam ir plašāks, nekā tās mērķis, un tas ir sašaurināms jeb reducējams atbilstoši normas mērķim. Tādēļ, piemērojot Noteikumu Nr. 221 82.punktu, ir izvērtējami komersanta norādītie apstākļi, kādēļ tas nespēj ievērot 78., 80. un 81.punktā noteikto termiņu.

[17] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 350.panta pirmo daļu tiesību normu interpretācija (tulkojums), kas izteikta kasācijas instances tiesas spriedumā, ir obligāta tiesai, kura šo lietu izskata no jauna.

Ievērojot šā sprieduma 14. – 16.punktā noradīto šajā lietā piemērojamo tiesību normu interpretāciju, Administratīvā apgabaltiesa secina, ka tālāk ir jāpārbauda, vai pieteicēja, neiekļaujoties Noteikumu Nr.221 78., 80. un 81.punktā noteiktajos termiņos, ir uzskatāma par komersantu, kurš pēc atļaujas saņemšanas nepamatoti kavējās ar projekta ieviešanu.

[18] Atbilstoši lietas materiāliem ir konstatējams, ka pieteicēja 2012.gada 27.jūlijā saņēma būvniecības atļauju. Atļaujā noteikts, ka tā derīga piecus gadus, bet koģenerācijas elektrostacijas būvniecība jāuzsāk 24 mēnešu laikā no atļaujas izdošanas dienas, tātad līdz 2014.gada 27.jūlijam. Iepirkuma atļauju pieteicēja saņēma 2012.gada 24.augustā, un tajā elektroenerģijas ražošanas uzsākšanas termiņš noteikts 2017.gada 27.jūlijs.

Atbilstoši grozījumiem Noteikumos Nr.221 pieteicējai līdz 2013.gada 31.decembrim ministrijā bija jāiesniedz projekta finansēšanas dokuments un būvatļauja. Savukārt ministrijai līdz 2014.gada 1.februārim jāpieņem lēmums, izņemot, ja pieteicēja lūgtu pagarināt dokumentu iesniegšanas termiņu par diviem mēnešiem. Tātad teorētiski ne vēlāk kā līdz 2014.gada 28.februārim pieteicējai bija jāiesniedz abi dokumenti. Tādējādi pieteicējai no 2012.gada 24.augusta līdz 2014.gada 28.februārim bija gads un nepilni seši mēneši projekta finansējuma un būvatļaujas iegūšanai. Savukārt līdz projekta ieviešanai – elektroenerģijas ražošanai – atbilstoši iepirkuma atļaujai bija vēl trīs gadi un seši mēneši. Jaunās iekārtas būvniecība atbilstoši būvniecības lēmumam, kas pieņemts uz Noteikumu Nr.883 pamata, bija uzsākama līdz 2014.gada 27.jūlijam (kuru vispārīgi atbilstoši noteikumiem Nr.883 bija iespējams pagarināt). Līdz ar to, lai pieteicēja nezaudētu atļauju atbilstoši

sākotnējiem lēmumiem, no 2014.gada 28.februāra bija vēl vismaz seši mēneši būvniecības uzsākšanai un kopumā trīs gadi un seši mēneši ražošanas uzsākšanai.

[19] No lietas materiāliem konstatējams, ka pieteicēja 2013.gada 23.oktobrī noslēdza līgumu Nr.133/13 ar SIA „Rem Pro" par projektēšanu koģenerācijas stacijas būvniecībai. Atbilstoši šim līgumam SIA „Rem Pro" uzdevums bija saņemt plānošanas un arhitektūras uzdevumu, tehniskos noteikumus, izstrādāt un saskaņot izvērsto skiču projektu, veikt ekspertīzi, saņemt būvatļauju. Līguma izpildei bija noteikts termiņš 3,5 mēneši.

2013.gada 12.novembrī pieteicēja iesniedza AS „Sadales tīkls" pieteikumu elektrostacijas pieslēgumam. 2014.gada 3.janvārī AS „Sadales Tīkls" nosūtīja pieteicējai tehniskos noteikumus elektrostacijas pieslēguma ierīkošanai /adrese C/ (zemes vienības kadastra apzīmējums /numurs B/).

2013.gada 28.novembrī pieteicēja saņēma plānošanas un arhitektūras uzdevumu elektrostacijas izbūvei minētajā zemes vienībā.

2014.gada 20.februārī *BKS Bank AG* izsniedza apstiprinājumu *Agro Forst & Energietechnik GmbH* par to, ka šā komersanta rīcībā ir nodoti 4 000 000 *euro*, lai piedalītos pieteicējas biomasas projektā /adrese A/, kadastra Nr./numurs B/), kur ministrija ir piešķīrusi pieteicējai tiesības pārdot elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros.

No Lēmuma ir secināms, ka ministrija ir atzinusi, ka iesniegtie dokumenti varētu apliecināt, ka pieteicēja ir izpildījusi vienu no nosacījumiem – iesniegusi dokumentus, kas apliecina finansējuma esību būvniecības projektam, tātad ir izpildījusi Noteikumu Nr.221 81.punkta prasības. Tomēr šaubas par finansējuma esību, kā izriet no Lēmuma, izraisījis fakts, ka pieteicēja nav izpildījusi otru priekšnosacījumu – iesniegusi būvatļauju līdz 2014.gada 28.februārim. Proti, pieteicēja 2014.gada 20.martā ir atkārtoti pieprasījusi būvatļaujas pagarinājumu, kā pamatojumu norādot, ka investori ir pieņēmuši lēmumu neturpināt koģenerācijas stacijas /adrese A/ būvniecības projektu. Kā sekas iepriekš minētajam ir nepieciešams izmainīt pieteicējas projekta objektu konfigurāciju un atkārtoti saskaņot dokumentus.

[20] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka ministrija pareizi Lēmumā norādījusi, ka pieteicēja nebija iesniegusi būvatļauju līdz 2014.gada 28.februārim. Savukārt atkārtoti dokumentu iesniegšanas termiņa pagarinājumu tiesību normas neparedz.

Tomēr ministrija Lēmumā nepamatoti apšaubījusi finansējuma esību pieteicējas projektam, atrauti no pieteicējas 2014.gada 20.marta iesnieguma ministrijai (*lietas 1.sējuma 71.lapa*) citējot frāzi par to, ka investors ir atteicies nodrošināt finansējumu.

No šā pieteicējas iesnieguma satura apgabaltiesa secina, ka investors atteicis finansējumu otram komersantam (SIA „Energofabrika Viļaka"), kas arī vēlējās būvēt elektrostaciju /adrese A/ un kam arī bija izsniegta iepirkuma atļauja. Atteiktā finansējuma un grozījumu tiesību normās dēļ SIA „Energofabrika Viļaka" vairs neturpināja savu projektu. Tomēr pieteicēja sakarā ar minēto uzskatīja par nepieciešamu mainīt arī savu projektu – projekta objektu konfigurāciju, kas izraisa tālākas sekas – pārskaņot jau saskaņotos dokumentus.

No šīs vēstules nepārprotami secināms, ka finansējums atteikts ir citam komersantam, nevis pieteicējai.

Vienlaikus no šīs vēstules ministrijai varēja rasties objektīvas šaubas par projekta īstenošanu, jo pieteicēja pati, kā tas izriet no minētās vēstules izklāsta, nepieciešamību pārskaņot sava projekta dokumentus ir saistījusi ar SIA „Energofabrika Viļaka" atteikšanos turpināt savu projektu. Tāpēc Lēmumā pamatoti norādīts, ka SIA „Energofabrika Viļaka" bija pavisam cits projekts un pieteicēja savu projektu nebija paredzējusi īstenot kopā ar SIA „Energofabrika Viļaka" elektrostacijas būvniecības projektu.

Tomēr apgabaltiesa atzīst, ka minētais iesniegums pats par sevi nenorāda uz iemesliem, kāpēc pieteicējai bija nepieciešams mainīt savu elektrostacijas būvniecības projektu.

Kā tas redzams no SIA „Rem Pro" 2013.gada 20.decembra vēstules pieteicējai, SIA „Rem Pro" informē pieteicēju, ka ir izstrādājusi tehniskos noteikumus „Bunkurveida smilts noliktavas ar galeriju rekonstrukcija par koģenerācijas elektrostaciju /adrese C/". 2013.gada decembrī tika saņemti pasūtītāja norādījumi par *Agro Forst & Energietechnik GmbH* tehnoloģisko iekārtu ievērtēšanu projekta risinājumos. Pamatojoties uz šo informāciju, SIA „Rem Pro" secinājusi, ka minēto iekārtu izvietošana un to darbības nodrošināšana nav iespējama jau izstrādātajos projekta risinājumos. Pamatojoties uz šiem datiem, projekta robežas ievērojami palielinās, jo tehniski koģenerācijas staciju nevarēs ietilpināt vienā rekonstruējamā ēkā /adrese C/. Plānotā iekārta skars arī precēšanas iecirkņa ēku, kurai piešķirta adrese /adrese B/. Vēstulē arī norādīts, ka, lai būtu iespējama pasūtītāja norādīto tehnoloģisko iekārtu izmantošana, nepieciešams veikt projekta izmaiņas, palielināt apbūves teritoriju un projektēšanas robežas. Savukārt, lai būtu iespējama projekta saskaņošana un akceptēšana izmainītā projekta un darbu apjoma robežu dēļ, pasūtītājam ir nepieciešams noslēgt vienošanos pie 2013.gada 11.oktobra nomas līguma ar SIA „Daugavpils CMK" par ēkas ar būves kadastra apzīmējumu /numurs A/pievienošanu projekta teritorijai un līdz ar to tās rekonstrukcijai vai demontāžai. SIA „Rem Pro" arī informējusi pieteicēju, ka būs nepieciešams grozīt saņemto plānošanas un arhitektūras uzdevumu un, iespējams, arī jau saņemtos tehniskos noteikumus.

No iepriekš minētās vēstules tātad izriet, ka izmaiņas pieteicējas koģenerācijas stacijas būvniecības projektā bija nepieciešamas tādēļ, lai tajā ietvertu *Agro Forst & Energietechnik GmbH* piedāvāto tehnoloģisko iekārtu risinājumus. Arī pieteikumā pieteicēja norādījusi, ka SIA „Rem Pro" projekta izstrādes gaitā paralēli tika izvērtēti labākie iespējamie tehnoloģiskie risinājumi koģenerācijas stacijas iekārtām un darbības principiem. 2013.gada decembrī no Austrijas komersanta *Agro Forst & Energietechnik GmbH* tika saņemts racionālākais tehnoloģisko iekārtu piedāvājums, bet tas paredzēja lielākus būvapjomus, bija nepieciešams veikt izmaiņas gan jau izstrādātajā projekta dokumentācijā, gan saņemt

jaunus un atbilstošus normatīvos aktus projekta grozījumu veikšanai.

No vienas puses, Administratīvā apgabaltiesa nepiekrīt pieteicējai, ka minētie apstākļi bijuši gluži no pieteicējas gribas un rīcības neatkarīgi, jo, kā izriet no iepriekš atreferētās SIA „Rem Pro" vēstules un pašas pieteicējas norādītā, tieši pieteicēja ir norādījusi projektētājam ietvert investora *Agro Forst & Energietechnik GmbH* tehnoloģisko iekārtu risinājumus projektā. No otras puses, šāda pieteicējas prasība ir saprotama, jo arī investoram jābūt pārliecībai, ka projekts, kurā tas ieguldīs savus līdzekļus, būs efektīvs un darboties spējīgs.

Tādēļ apgabaltiesa atzīst, ka šie aprakstītie apstākļi bija tādi, kas objektīvi liedza pieteicējai iekļauties termiņā būvatļaujas iesniegšanai līdz 2014.gada 28.februārim.

Savukārt to, ka SIA „Energofabrika Viļaka" atteikšanās no sava projekta īstenošanas arī ir bijusi kā iemesls pieteicējas projekta izmaiņām, pieteicēja ir izklāstījusi papildus paskaidrojumā, norādot, ka SIA „Daugavpils CMK" teritorija /adrese A/ bija plānota un pielāgota elektrostaciju būvniecībai (tā kā sākotnēji bija iecerēts, ka tur darbosies gan pieteicējas, gan SIA „Energofabrika Viļaka" elektrostacija, bija paredzēti divi atsevišķi pievedceļi un citas komunikācijas). Zemes īpašniece SIA „Daugavpils CMK" arī vēlas savu īpašumu optimāli izmantot tam paredzētajam mērķim.

Tādējādi apgabaltiesa secina, ka arī šis ir bijis papildu iemesls, kāpēc pieteicējai būtībā nācās pārkārtot savu ražošanu, attiecīgi izmainot projekta dokumentāciju.

[21] No lietas faktiskajiem apstākļiem nav konstatējams, ka pieteicēja pēc SIA „Rem Pro" 2013.gada 20.decembra vēstules saņemšanas būtu nepamatoti kavējusies ar projekta īstenošanu, jo jau 2014.gada 21.janvārī pieteicēja un SIA „Daugavpils CMK" noslēdza vienošanos par grozījumiem sākotnējā nekustamā īpašuma nomas līgumā Nr.1-2013, tagad paredzot nomāt arī presēšanas iecirkni (būves kadastra apzīmējums /numurs A/) /adrese B/.

2014.gada 8.aprīlī pieteicējai izdots jauns plānošanas un arhitektūras uzdevums, 2014.gada 11.aprīlī izsniegti Daugavpils reģionālās vides pārvaldes veiktie grozījumi iepriekš izsniegtajos tehniskajos noteikumos Nr.DA14TN0046. Savukārt jau 2014.gada 23.aprīlī, tas ir, 12 dienas pēc Lēmuma pieteicējai tika izsniegta būvatļauja būvprojekta „Bunkurveida smilts noliktavas ar galeriju ar būves kadastra apzīmējumu /numurs B//adrese C/, un presēšanas iecirkņa ar būves kadastra apzīmējumu /numurs A//adrese B/, nojaukšana, koģenerācijas elektrostacijas būvniecība uz zemes gabala ar kadastra apzīmējumu /numurs B//adrese A/" īstenošanai.

Tādējādi jau 2014.gada 23.aprīlī pieteicēja ieguva tiesības uzsākt būvniecības darbus.

[22] Kopumā novērtējot pieteicējas rīcību laikā no 2012.gada 27.jūlija līdz Lēmuma pieņemšanai, secināms, ka aktīvas darbības pieteicēja projekta īstenošanas – elektrostacijas būvniecības nolūkā – veica pēc Noteikumu Nr.466 pieņemšanas. Tomēr tas, ka no 2012.gada 27.jūlija līdz 2013.gada 30.jūlijam, kad tika pieņemti Noteikumi Nr.466, nav ziņu par pieteicējas veiktajām darbībām projekta īstenošanas nolūkā, pats par sevi neliecina par pieteicējas nepamatotu kavēšanos. Pieteicējai kopš būvniecības atļaujas saņemšanas brīža bija doti divi gadi koģenerācijas stacijas būvniecības uzsākšanai. Lietā nav strīda, ka pieteicēja vēlējās uzbūvēt jaunu, nevis pārbūvēt jau esošu iekārtu – koģenerācijas staciju. Tātad tas norāda uz nepieciešamību veikt daudzas sagatavošanas darbības pirms projekta uzsākšanas – meklēt investorus, vienoties ar projektētāju, zemes īpašnieku u.c. Tomēr tad, kad tika pieņemti Noteikumi Nr.466, ir acīmredzams, ka pieteicēja aktīvi rīkojās un īsos termiņos veica nepieciešamās darbības, kas vērstas uz būvatļaujas saņemšanu, secīgi projekta īstenošanu. Tādējādi nav saskatāma nepamatota pieteicējas kavēšanās ar koģenerācijas stacijas būvniecības īstenošanu.

Savukārt no Lēmuma nav secināms, ka iestāde būtu skaidrojusi iemeslus, kāpēc pieteicējai pie apstākļiem, kad tai bija noslēgts līgums ar projektētāju, ka bija izdoti tehniskie noteikumi elektroenerģijas pieslēgumam, izdots plānošanas un arhitektūras uzdevums, ka pieteicējai bija pieejams finansējums projekta īstenošanai, tomēr bija nepieciešams atkārtoti pagarināt dokumentu iesniegšanas termiņu. Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka ministrija ir formāli pievērsusies pieteicējas 2014.gada 20.marta iesniegumā norādītajiem apstākļiem par to, kāpēc nepieciešams atkārots pagarinājums dokumentu iesniegšanai, kā arī iesniegumā atreferētos apstākļus interpretējusi nepareizi.

[23] Tā kā no Senāta norādītās tiesību normu interpretācijas izriet, ka Noteikumu Nr.221 82.punktā ietvertais vārdiskais formulējums ir plašāks, nekā tās mērķis, un ka tādējādi jāpārbauda konkrēti komersanta norādītie apstākļi, kādēļ tas nespēj ievērot šo noteikumu 78., 80. un 81.punktā noteiktās prasības, tā kā apgabaltiesa nesaskatīja nepamatotu pieteicējas kavēšanos ar būvatļaujas iesniegšanu, bet finansējumu apliecinošu dokumentu pieteicēja bija iesniegusi līdz 2014.gada 28.februārim, tātad tiesību normās noteiktajā termiņā, Administratīvā apgabaltiesa secina, ka iepirkuma atļauja ir atcelta nepamatoti. Tātad Lēmums nav tiesisks un ir atceļams.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 250.panta otro daļu tiesa, vērtējot administratīvā akta tiesiskumu, spriedumā ņem vērā tikai to pamatojumu, ko iestāde ietvērusi administratīvajā aktā.

Tā kā pieteicējas iepirkuma atļauja atcelta ar Lēmumu, pamatojot to ar apstākli, ka pieteicēja līdz 2014.gada 28.februārim nebija iesniegusi visus Noteikumu Nr.221 78.punktā norādītos dokumentus, apgabaltiesa pārbaudīja šā pamatojuma tiesiskumu. Apgabaltiesa šajā lietā nepārbauda citus apstākļus, kāpēc iepirkuma atļauja varētu būt atceļama, piemēram, nepārbauda faktu par to, vai pieteicēja iepirkuma atļaujā noteiktajā termiņā bija uzsākusi elektroenerģijas ražošanu, kā arī - vai pieteicēja būvniecības atļaujā noteiktajā termiņā bija uzsākusi koģenerācijas elektrostacijas būvniecību.

[24] Tā kā pieteikums ir apmierināms, pieteicējai saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu ir

atlīdzināma valsts nodeva 28,46 *euro* apmērā par pieteikumu un 56,91 *euro* par apelācijas sūdzību.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, un 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

apmierināt SIA „E Vijciems" pieteikumu.

Atcelt no pieņemšanas brīža Ekonomikas ministrijas 2014.gada 11.aprīļa lēmumu Nr.1-6.1-446.

Uzlikt pienākumu Latvijas Republikai Ekonomikas ministrijas personā atmaksāt SIA „E Vijciems" tās samaksāto valsts nodevu 85,37 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente I.Meldere

Tiesneses S.Kanenberga

A.Šteinberga